

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Statu Hominis Morali In Vita Et Post Mortem

Opfermann, Paul

Moguntiae, 1769

Quaestio I. Utrum dæmones ab igne corporeo & sensibili torqueantur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40701

rum & perdit homines cupiunt, & dæmones prompti consentiunt. Quin ipse dæmon Christo Domino pacti hujus conditionem offerre ausus est: *Hæc omnia tibi dabo, si prociens adoraveris me.* Matth. 4. Ita nunc diabolus magis: *si te mihi addixeris, ulciscar te, &c.* Estque talis conventio haud absimilis illi duorum latronum, quorum alter palàm in silva errat, alter clam in specu latitat, excitusque certo prioris sibi viatorem dolosa sagittâ transfigit, priore in necem consentiente: huic magus, illi dæmon similis, cujus operâ damnum alteri infertur. Hoc tamen pactum aut præstare, aut fallere dæmoni liberum est, quia ad exsolvendâ promissa cogi ab homine nequit. Illud nihilominus aliquando libere implet, ut sic magos sibi amplius devinciat, aliosque ad similem alliciat impietatem. Pactum verò *expressum* inquit vel cum ipso dæmone sub aliena specie visibiliter adparente, vel cum alio v. g. mago vice dæmonis fungente: *tacitum* inire censeatur, ubi quis sciens ac volens superstitiosis utitur signis, quibus uti magis familiare est.

§. IV.

Resolvuntur nonnullæ quæstiones.

QUAESTIO I.

Utrum dæmones ab igne corporeo, & sensibili torqueantur?

29. **Q**uæ num. 16. paucis dicta sunt, in gratiam eorum, qui à *Theistis*, & *incredulis*, non omnino occupati sunt, paullo uberius discutere juvat suppositis tamen hoc loco iis, quæ passim alibi adversus eosdem dæmon-

monstrata sunt, veluti de authentia & divinitate Librorum Sacrorum, de veritate Religionis Christianæ revelatæ, de valore argumenti ex communi hominum ferè omnium, quos cæteris moratiores fuisse Inovimus, sensu & persuasione. Quæritur itaque, an dæmones præter damni pœnam in privatione visionis beatificæ sitam, sensus quoque pœnam sustineant, h. e. pœnam ejusmodi, quæ à sensibili ignis corpore proficiscatur?

Dæmones ab igne corporeo & sensibili torquen- 30.
tur. Nam 1º ignem inferni, qui paratus est dia- Infer-
bulo, & angelis ejus, ut in illo crucientur, ve- ni ig-
rum ac proprium ignem corporeum esse, satis col- nis
ligitur ex S. Scriptura, in qua Deus pronunciat spi- cor-
ritus, & homines damnatos igne perpetuo crucian- po-
dos esse. Sic *Deut. 23. Ignis succensus est in fu-* reus
rore meo, & ardebit usque ad inferni novissima. est.
Judith 16. Dominus omnipotens vindicabit in eis,
in die judicii judicabit illos. Dabit enim ignem
& vermes in carnes eorum. Eccli. 7. Vindicta
carnis impii ignis & vermis. Isa. 3. Quis poterit
habitare de vobis cum igne devorante? quis habi-
tabit ex vobis cum ardoribus sempiternis? Marc.
9. Bonum est tibi debilem introire ad vitam; quàm
duas manus habentem ire in gehennam, in ignem
inextinguibilem: ubi vermis eorum non mo-
ritur, & ignis non extinguitur: quod ipsum ter-
tiâ ibidem vice repetitur. Matth. 25. Discedite
à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est
diabolo, & angelis ejus. Hic autem constans lo-
quendi Scripturæ modus an sensum duntaxat meta-
phoricum admittat? sunt sanè Scripturæ verba in
sensu proprio accipienda, quamdiu neque Ecclesiæ au-

toritas, neque ratio obstat, Consentiant Patres
 ferè omnes. *Incorruptibiles flamma* (inquit S.
 CYPRIANUS Serm. de Ascens. Dom.) *nudum corpus
 allambent: ardebit purpuratus dives . . . In
 proprio adipe frixa libidines bullient, & inter
 sartagine & flammis miserabilia corpora crema-
 buntur.* Et in L. de laudib. Martyr. c. 5. *Para-
 disus Dei testibus floret, negatores gehenna com-
 plexa, ubi aternus ignis inardescit.* Pariter S. CYRIL-
 LUS Alex. *Orat de exitu animæ, de igne inferni
 tamquam de vero, & corporali loquitur.* S. GRE-
 GORIUS L. 4. *Dial. c. 28. Sicut electos beatitudo
 latificat, ita credi necesse est, quòd à die exitus
 sui ignis reprobos exurat.* S. HIERONYMUS ep.
 59. ad Avitum, inter ceteros errores in Libris
 Origenis cavendos, hunc ponit, *quòd ignem infer-
 ni non ponit in suppliciis, sed in conscientia pec-
 catorum.* Et in illud ep. ad Ephes. 5. *Nemo vos
 seducat inanibus verbis, inter verba inania ponit
 opinionem eorum, Qui dicunt non futura pro
 peccatis esse supplicia, nec extrinsecus adhibenda
 tormenta, sed ipsum peccatum, & conscientiam
 delicti esse pro pœna, dum vermis in corde non
 moritur, & ignis in animo accenditur.* S. AU-
 GUSTINUS L. 12. de Civ. c. 10, ait *veris quam-
 vis miris modis etiam spiritus incorporeos pœnâ
 corporalis ignis affligi posse.* S. PROSPER L. 3. de
 vita contempl. c. 12. inquit de damnatis: *Quos ideo
 ignis inextinguibilis sibi deputatos non extinguit,
 ut permanente sentiendi vitâ, pœna permaneat.*
 HUGO Eterianus L. de regressu anim. c. 12. *Nec
 est in dubitationis parte locandum, ignem illius-
 modi esse corporeum, in quo certum est spiritus*
 cru-

cruciari. HUGO de S. *Vict.* L. 2. de *Sacram.* p. 16. c. 3. *Verissimè*, inquit, *autoritate Sacri eloquii, & catholicae veritatis probatur testimonio, corporali & materiali igne animas nunc etiam ante susceptionem corporum cruciari.*

Respondetur ad objecta.

Obj. I. S. Scriptura loquens de igne, quo daemones cruciantur, vocem ignis metaphoricè duntaxat accipit, dum enim *Luc. 16.* dives ille legitur ingemiscere: *quia crucior in hac flamma*; de eodem ibi dicitur: *elevans oculos suos vidit Abraham à longe*; item: *mitte Lazarum, ut intingat digitum suum in aquam, & refrigeret linguam meam.* Certum est autem, oculos, digitum & linguam animabus damnatorum nonnisi improprie tribui; proinde & flamma, qua cruciabatur dives, non est nisi improprie talis. *Resp.* Dialogus ille divitem inter & Abrahamum non continet historiam sed parabolam, qua usus est Christus ad significandam miserrimam divitis damnati sortem: ideoque Christus usus est verbis partim metaphoricè, partim proprie significantibus, ita tamen, ut hoc ipso loquendi genere & damnatorum calamitates, & causas afflictivas repræsenteret, prout saepe alibi in Scriptura expressit.

Inst. I. Hæc *Isaia* (c. 66.) verba: *Vermis eorum non morietur, & ignis eorum non extinguetur*, Christus de pœnis damnatorum interpretatus est *Marci 9.* vermis autem ex communi omnium sententia metaphoricè sumitur; igitur & ignis, quia de utrisque æqualiter pronunciat. *Resp.* Si sermo

fit de corporibus damnatorum post diem iudicii, nihil obest, quominus à propriis vermibus crucientur, quin tamen idcirco corpora minuenda sint, quæ non minus à vermium, quàm ab ignis perpetuò urentis consumptione per Dei virtutem servabuntur. De animabus verò & spiritibus Angelicis ubi sermo est: vermis conscientia remorsum & stimulos designat, ignis autem substantiam corpoream, utriusque acceptioni subscribente communi PP. & totius Ecclesie sensu, quo stare oportet in S. Scripturis interpretandis. Nequit etiam vermis proprio ore, aut dentibus substantiam spiritualem corrodere, sicque illam affligere, cum ille dolor non causetur in vivente nisi per actionem vitalem ipsius vermis, quæ ad subtractionem & quasi divisionem alterius tendit, cuius demones, utpote spiritus, capaces non sunt. Omnis vero actio ignis merè extrinseca est.

Inst. 2. Non semel ignis in Scriptura sumitur metaphoricè, veluti *Isa. 33. Spiritus vester ignis vorabit vos.* Item *Matth. 3. Ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto, & igne.* Ergo. *Resp.* Vocabula *leo, petra,* & similia aliquando in Scripturis sumuntur metaphoricè: an ideo semper? quæ igitur notio vocabulis subfit, ex adjunctis, interpretatione Patrum, & Ecclesie sensu determinari debet. Locus *Isaie* est iste: *Conspicietis ardorem, parietis stipulam, spiritus vester ut ignis vorabit vos: h. e.* ut interpretatur *MENOCHIUS*, magnæ erunt molitiones vestrae: at stulta vestra consilia inanes habebunt effectus, & vobis ipsis pro fomentis perditionis vestrae inservient. Christus autem prædicatur

tur baptizaturus in Spiritu Sancto, & igne, quia Spiritum Sanctum missurus erat sub specie ignis.

Inst. 3. Quando Christus dixit *Matth.* 8. v. 12. *Filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores, ubi erit fletus & stridor dentium*, solum explicare acerbitatem pœnæ voluit, quin ista in sensu proprio accipi debeant; cur idem de igne dici nequeat? *Resp.* Fletus & stridor dentium ubi ad animas & daemones applicantur, per se patet, in propria significatione sumi non posse: Unde S. PROSPER L. I. de vita contempl. c. 12. *Fletus inquit, & stridor dentium acerrimos dolores ostendunt.* Et S. CHRYSOSTOMUS ep. 5. ad Theodor. laps. dicit *significari cruciatus incredibiles.* At nihil est, quod significationem propriam ignis vetet. Sed & duos illos effectus solis applicari hominibus debere, & quidem post judicium universale, quando jam homines damnati etiam in corporibus punientur, exinde satis arguitur, quia Christus *loc. cit.* de hominibus loquitur: ideoque in sensu proprio accipi queunt; nam *lacrymas fumus ignis exprimet*, inquit S. HIERONYMUS, aut etiam à nimio dolore exprimentur. Stridorem dentium vel pœnarum acerbitas, vel desperatio, furor & indignatio causabunt, quin necessum sit ad frigus recurrere, quod nonnulli in inferno habiturum esse locum existimant ex illo *Jobi* 24. *Ad nimium calorem transeat ab aquis nivium, & usque ad inferos peccatum illius.* Ubi tamen in verbis prioribus non videtur esse sermo de statu inferni, nec de penis illius, sed potius de peccatis hic admissis, quæ peccatorem ad inferos detrudunt. Et certè in eodem capite per varias metaphoras varia vitia designantur. Christus,

quoque pœnam ignis velut unicam comminatur, quantum sc. ad pœnam sensûs.

Inst. 4. Pœna ignis opponitur visioni beatificæ tamquam summum malum summo bono: afflictio autem ex igne nata nequit dici summum malum beatitudini Sanctorum extremè oppositum. *Resp.* Duæ sunt partes Christi sententiæ in damnandos ferendæ: *Discedite à me maledicti:* en pœnam damni beatitudini Sanctorum immediatè & extremè oppositam; & *in ignem æternum*, quæ est pœna sensûs, quæ licet gravissima sit, minor tamen est privatione visionis intuitivæ Dei.

Obj. II. Inferni ignem corporeum esse, non fuit constans PP. sententia, immo plures eundem metaphoricè intellexerunt teste S. HIERONYMO in c. 66. *Isa.* dicente: *Vermis, qui non moritur, & ignis, qui non extinguitur, à plerisque conscientia accipitur peccatorum, quæ torqueat in suppliciiis constitutos.* Sic ORIGENES L. 2. *Periarch.* c. 10. *Qui discedunt*, inquit, *à Jesu, mittuntur in ignem æternum, qui alterius generis est ab hoc igne.* S. AUGUSTINUS L. 20. de civ. c. 16. ait: *Cujusmodi ille ignis sit, scire arbitror neminem, nisi cui Deus revelaverit; & L. 21. c. 10. adductis illis verbis: Quia crucior in hac flamma, subjungit: Dicerem utique flammam illam esse corpoream, nisi convenienter responderi posset, talem esse illam flammam, quales oculi, qualis lingua, qualis digitus, ubi erant sine corporibus animæ.* Ibid. *Corporalia non sunt, sed similia corporalibus ea, quibus animæ corporibus exuta cruciantur.* S. GREGORIUS L. 15. *Moral.* c. 17. *Ignis, inquit, corporeus, ut ignis esse valeat, corporis indiget fomen-*

fomentis. Qui cum necesse est ut servetur, per congesta ligna procul dubio nutritur; nec valet nisi succensus esse, & nisi refotus subsistere. At contra gehennæ ignis, cum sit incorporeus, & in se missos reprobos corporaliter exurat, nec studio humano succenditur, nec lignis nutritur; sed creatus semel durat inextinguibilis. S. AMBROSIIUS L. 7. in Luc ad c. 14 §. 3. ita concludit: Ergo neque corporalium stridor aliquis dentium, neque ignis aliquis dentium, neque ignis aliquis perpetuus flammarum corporalium, neque vermis est corporalis. S. DAMASCENUS L. 4 de Fide c. ult. ait, flagitiosos homines, & spiritus in ignem æternum, non materiâ instar hujus nostri constantem, sed qualem Deus novit, conjiciendos esse. Ergo. Resp. Quo sensu S. HIERONYMUS scripserit vermem ignemque à plerisque conscientiam peccatorum accipi, non satis liquet. Certum est, quod ipse S. Doctor inferni ignem verum, ac proprium admiserit. Fortassis per plerosque intellexit eos, qui Origenem secuti sunt, cujus hac in parte nulla est habenda ratio. Ad 2dum S. AUGUSTINUS non tam de ignis veritate, quam de modo, quo spiritus ab eodem cruciantur, dubius sæpe fuit, ideoque tandem confessus, veris, quamvis miris modis spiritus incorporeos ab igne corporeo torqueri. Ad 3tium. In textu S. Gregorii, ut notat PETAVIUS non incorporeus, sed corporeus legi debet, ita ut sensus sit: at contra Gehennæ ignis, quamvis sit corporeus, &c. Suadet hanc lectionem ipsa oppositio, quam S. D. ibidem faciebat: nam L. 4. Dial. disertè edixit: Si viventis hominis incorporeus spiritus tenetur in corpore; cui non post mortem,

mortem, cum incorporeus sit spiritus, etiam corporeo igne teneatur? S. AMBROSIVS videtur solum negasse ab igne infernali excitari flammæ corporales ejusmodi, quæ eo modo crucient animas, quo corpora torquentur; aut certè excusandus est, eo quod veritas hæc eo tempore satis necdum fuerit declarata. S. DAMASCENUS non negabat inferni ignem corporeum, sed solum materialem ejusmodi, quæ ligno, sicut noster ignis, foveri debeat. Cæterum sententia, quam Patres fere omnes tenent, non ideo robore suo destituitur, quod unus alterve oppositum docuerit.

Obj. III. Sit igitur inferni ignis corporeus: an ideo dæmones ab eodem torquentur? immo quia corporeus est, spiritus affligere nequit. *Resp.* Ignem hunc diabolo, & angelis ejus paratum esse in pœnam peccati, docet Christus: proin certissimum est, eundem dæmonum afflictivum esse. Veris igitur, quamvis miris, modis ab igne torquentur & animæ separatae, & mali Angeli. Hos autem veros & miris pœnæ igneæ modos an tu experiri voles, & in omnem subire æternitatem?

Q U A E S T I O II.

An Magi extent, & ope dæmonis mira patrare possint?

31. **M**agia diabolica ex Sacris Paginis, ex Jure Canonico, & Civili ostenditur. Nam Lev. 19. Deus præcepit Israëlitis: *Non declinetis ad magos.* Et c. 20. *Anima, quæ declinaverit ad magos . . . interficiam illam de medio populi sui.* Jus Sacrum XXVI. Q. 5. c. 5. quod ex Concilio To-

LETA-